

Guia d'aprenentatge

Abordatge estratègic de situacions professionals

(3 ECTS)

Any acadèmic 2017-2018

Semestre: 2n

Grau en Educació Social / Grau en Treball Social

Mòdul: Espais professionals

Professor: Dr. Paco López

1.- Presentació de l'assignatura

Aquesta és una assignatura optativa que complementa les competències treballades en les matèries relacionades amb la comunicació interpersonal i amb la pràctica professional directa.

L'assignatura està concebuda, per una banda, com a espai per apropar-se als principis i propostes de la lògica estratègica (nascuts en contextos psicoterapèutics) i explorar les seves possibilitats d'aplicació als contextos socials i educatius.

Per altra banda, està pensada com a taller experimental on posar en pràctica competències apreses al llarg de la carrera i perfeccionar-les amb tècniques o perspectives més avançades, fruit de les recents aportacions de la TBE (Teràpia Breu Estratègica) als àmbits educatius i socials.

2.- Competències a desenvolupar

- Comprendre els conflictes i desajustos que apareixen en la infància, l'adolescència, la joventut, l'edat adulta i la vellesa, analitzant-los des de l'òptica de les solucions aplicades als mateixos.
- Desenvolupar habilitats cognitives, estratègies de gestió de les emocions i habilitats de comunicació que permeten afrontar adequadament les situacions professionals pròpies dels contextos socials i educatius.
- Intervenir amb persones, famílies, grups i comunitats per promoure canvis i per a millorar les condicions de vida utilitzant mètodes i models validats en la praxis professional.

3.- Continguts

1. La lògica estratègica en el context general de la relació d'ajuda. Antecedents i referents.
2. Els ingredients de la intervenció estratègica en contextos socials i educatius: sentit, mirada i tècnica.
3. Els tres grans reductors de complexitat en la intervenció estratègica:
 - 3.1. Reduir la complexitat en les propostes d'intervenció: l'anàlisi de les solucions intentades.
 - 3.2. Reduir la complexitat en la relació: la gestió de la resistència al canvi.
 - 3.3. Reduir la complexitat en la comunicació: el diàleg estratègic.
4. Aplicació de la lògica estratègica a algunes situacions habituals en la pràctica professional (gestionar i prevenir l'estrès professional, afrontar el dolor i l'ansietat dels altres, situacions trobades a les pràctiques externes...).

4.- Resultats de l'aprenentatge

Al final del procés l'estudiant mostrarà les següents evidències de les competències desenvolupades:

- Serà capaç d'analitzar l'actuació d'usuaris, famílies i professionals i discriminar entre solucions reals i solucions intentades que contribueixen a mantenir els problemes que dificulten la qualitat de vida de les persones.
- Tindrà coneixement i destreses per a promoure processos de canvi que portin a millores significatives en la vida de persones i col·lectius.
- Farà servir la comunicació interpersonal com a eina generadora de millores en la vida de les persones.
- Incorporarà a la seva manera d'interactuar elements concrets de la praxis estratègica orientats a la solució dels problemes: preguntes de doble alternativa, reestructuracions, evocacions i altres elements del diàleg estratègic i de les orientacions estratègiques pertinents en cada situació.

5.- Metodologia

5.1.- Activitats del professor:

- Presentar esquemes de comprensió de conceptes i estratègies.
- Guiar la discussió i l'anàlisi de casos.
- Modelar l'abordatge d'algunes situacions concretes.
- Proposar a classe i/o al campus virtual situacions pràctiques i lectures de referència i orientar l'anàlisi compartit de les mateixes.

5.2.- Activitats dels estudiants:

- Analitzar, personalment i grupalment situacions professionals en les que aplicar les estratègies treballades.
- Participar en la discussió dels esquemes de comprensió de les propostes d'intervenció.
- Afrontar directament situacions simulades en les que aplicar procediments concrets d'intervenció.
- Complementar el treball presencial amb les activitats proposades fora de l'aula.
- Llegir la bibliografia complementària en funció de les pròpies necessitats formatives.

Les hores de treball de l'estudiant es distribueixen de la següent manera:

Treball a l'aula	25 h.	1 ECTS
Treball tutoritzat	25 h.	1 ECTS
Treball autònom	25 h.	1 ECTS

6.- Sistema d'avaluació

Aquesta assignatura té un fort component de treball col·lectiu i l'assistència de tots els membres del grup-classe és necessària per a desenvolupar-la amb normalitat. Això justifica l'obligatorietat de l'assistència (tret d'excepcions molt ocasionals per motius curriculars indicats per la Secretària Acadèmica).

Recorda que es necessita una assistència superior al 80% de les sessions per a poder aprovar l'assignatura.

6.1.- Activitats o instruments d'avaluació

Aquesta assignatura avaluarà les competències assolides mitjançant quatre tipus d'activitats, que es traduiran en cinc notes.

Les activitats són:

- **“Cartes a un/a usuari/a” o “Diari d'un professional”, treball escrit** aplicant una lògica similar a la que fa servir l'Andrea Fiorenza en “Como hacer la vida imposible a tus padres” (veure bibliografia) o demostrant que s'ha comprés aquesta lògica.
- **Informes d'observació** realitzats al llarg de les diferents sessions de classe.
- **Informe de participació en les activitats** de simulació i anàlisi de situacions a l'aula o a l'e-campus.
- **Prova de simulació final** d'una entrevista professional, amb tres rols possibles (entrevistat/da, professional i observador/avaluador).

La concreció d'aquestes activitats d'avaluació es troba a les pautes d'avaluació de l'assignatura.

6.2.- Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de cada activitat estan especificats a la pauta d'activitats d'avaluació. A continuació detallem la ponderació de cada activitat i la data de lliurament.

Activitat d'avaluació	%	Data
“Cartes a un/a usuari/a” o “Diari d'un professional” (treball escrit)	20%	23 de març
Autoavaluació dels informes d'observació	10%	El dia de la prova final
Autoavaluació de la participació en el treball de situacions	10%	
Autoavaluació del rol exercit a la prova de simulació final	20%	
Avaluació de les autoavaluacions realitzada pel professor	40% (10+10+20)	8 de juny (data profe.)

En els cas dels tres informes d'autoavaluació, si la diferència entre ambdues notes (estudiant i professor) és superior a 4, el professor podrà invalidar la nota de l'estudiant.

7.- Resum del procés formatiu per competències

Veure quadre annex al final.

8.-Vies de comunicació amb el docent

A més de l'atenció en els dos espais habituals de comunicació (aula i campus virtual) els estudiants poden comunicar-se amb el professor a través de tutories i del correu electrònic.

Correu electrònic: plopez@peretarres.org

Horari d'atenció: habitualment serà els dijous de 11,30 a 13 h. Cal, en qualsevol cas, demanar cita prèvia al professor.

9.- Bibliografia i recursos

Bibliografia bàsica que orienta l'activitat de l'assignatura:

Fiorenza, A. (2005). *Cómo hacer la vida imposible a tus padres*. Barcelona: Integral.

López, P. (2015). La lógica estratègica en la intervención social y educativa. En Riberas, G. i Rosa, G. *Inteligencia profesional. Ética, emociones y técnica en la acción socioeducativa* (p.113-136). Barcelona: Claret.

Bibliografia complementària:

Fiorenza, A. (2003). *Niños y adolescentes difíciles*. Barcelona: Integral.

López, P. (2011, setembre/desembre). Intervenció estratègica amb famílies: reduir la complexitat per potenciar els seus recursos. *Educació Social: Revista d'intervenció socioeducativa*, 49, 49-70. Recuperat a:

<http://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/250178/334763>

Nardone G. (2002). *Psicosoluciones*. Barcelona: Herder.

Nardone, G. (2006). *Corrígeme si me equivoco*. Barcelona: Herder.

Nardone, G. (2007). *El arte de la estratagema. Cómo resolver problemas difíciles con soluciones simples*. Barcelona: RBA Integral.

Nardone, G. (2008). *La mirada del corazón. Aforismos terapéuticos*. Barcelona: Paidós.

Nardone G. i Fiorenza A (2008). *La intervención estratègica en los contextos educativos. Comunicación y "problem-solving" para los problemas escolares*. Barcelona: Herder.

Nardone, G., Giannotti, E. y Rocchi, R. (2003). *Modelos de familia: conocer y resolver los problemas entre padres e hijos*. Barcelona: Herder.

Nardone, G., Mariotti, R. i Milanese, R. (2005). *Terapia estratègica para la empresa. Soluciones en tiempo breve para resolver problemas en organizaciones*. Barcelona: RBA.

Nardone, G. i Portelli, C. (2009). *Conocer a través del cambio. La evolución de la terapia breve estratègica*. Barcelona: Herder.

Nardone G. i Salvini A. (2011). *El Diálogo estratégico. Comunicar persuadiendo. Técnicas para conseguir el cambio*. Barcelona: RBA.

Nardone, G. i Watzlawick, P. (2007). *El arte del cambio*. Barcelona: Herder.

Watzlawick P., Beavin, J. i Jackson, D. (1991). *Teoría de la comunicación humana*. Barcelona: Herder.

Watzlawick P. i Nardone G. (2012). *Terapia breve. Filosofía y arte*. Barcelona: Herder.

ANNEX: QUADRE RESUM DEL PROCÉS FORMATIU PER COMPETÈNCIES

Competències	Activitats formatives	Resultats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació
C1 Comprendre els conflictes i desajustos que apareixen en la infància, l'adolescència, la joventut, l'edat adulta i la vellesa, analitzant-los des de l'òptica de les solucions aplicades als mateixos.	Presentar esquemes de comprensió de conceptes i estratègies (professor). Discussió i anàlisi de casos. Lectura i reflexió a partir del llibre de l'Andrea Fiorenza. Diari d'observació de les classes (eCampus)	L'estudiant serà capaç d'analitzar l'actuació d'usuaris, famílies i professionals i discriminar entre solucions reals i solucions intentades que contribueixen a mantenir els problemes que dificulten la qualitat de vida de les persones.	Cartes a un/a usuari/a o Diari d'un/a professional (treball escrit – veure <i>Pauta d'activitat d'avaluació 1</i>) Autoavaluació dels informes d'observació (veure <i>Pauta d'activitat d'avaluació 2</i>)
C2 Desenvolupar habilitats cognitives, estratègies de gestió de les emocions i habilitats de comunicació que permeten afrontar adequadament les situacions professionals pròpies dels contextos socials i educatius.	Activitat "Imatges que parlen de mi" (Padlet). Simulació de situacions a classe i anàlisi posterior.	L'estudiant farà servir la comunicació interpersonal com a eina generadora de millores en la vida de les persones i incorporarà a la seva manera d'interactuar elements concrets de la praxis estratègica orientats a la solució dels problemes: preguntes de doble alternativa, reestructuracions, evocacions i altres elements del diàleg estratègic i de les orientacions estratègiques pertinents en cada situació.	Informe de participació en les activitats de simulació i anàlisi de situacions a l'aula o a l'e-campus (veure <i>Pauta d'activitat d'avaluació 3</i>)
C3 Intervenir amb persones, famílies, grups i comunitats per promoure canvis i per a millorar les condicions de vida utilitzant mètodes i models validats en la praxis professional.	Supervisió de les situacions simulades a classe. Preparació de la prova final de simulació de situacions (elaboració de casos i d'informes d'observació).	L'estudiant tindrà coneixement i destreses per a promoure processos de canvi que portin a millores significatives en la vida de persones i col·lectius.	Prova de simulació final (veure <i>Pauta d'activitat d'avaluació 4</i>)